

บทความวิจัย

เรื่อง ตัวละครในนวนิยายเรื่อง “รักของคนเขลา”: การปะทะสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมญี่ปุ่น
และวัฒนธรรมตะวันตกในยุคไทโซ

โดย

นางสาวณัฐริกา วิชชุกรจิรภัค

รหัสนักศึกษา 05610808

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเอเชีย

ศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ชื่อบทความวิจัย	ตัวละครในนวนิยายเรื่อง “รักของคนเขลา”: การปะทะสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมญี่ปุ่น และวัฒนธรรมตะวันตกในยุคไทโซ
ผู้เขียน	นางสาวณัฐริกา วิชชุกรจิรภัค
อาจารย์ที่ปรึกษา บทความวิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปัทมา ทีฆประเสริฐกุล
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

บทความวิจัย “ตัวละครในนวนิยายเรื่อง “รักของคนเขลา” : การปะทะสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมญี่ปุ่นและวัฒนธรรมตะวันตกในยุคไทโซ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะตัวละครในนวนิยายเรื่อง “รักของคนเขลา” และเพื่อศึกษาการปะทะสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมญี่ปุ่นและวัฒนธรรมตะวันตกในยุคไทโซผ่านตัวละครในนวนิยายเรื่อง “รักของคนเขลา”

ผลการศึกษาพบว่า ตัวละครคาอากิ โจจิซึ่งเป็นตัวแทนของวัฒนธรรมญี่ปุ่นดั้งเดิม มีลักษณะนิสัยที่ยึดติดค่านิยมและธรรมเนียมปฏิบัติแบบญี่ปุ่นอันแสดงให้เห็นถึงสังคมแบบผู้ชายเป็นใหญ่และยึดมั่นในระบบอาวุโสอย่างเคร่งครัด ในขณะที่นาโอมิ ตัวละครหญิงซึ่งเป็นตัวแทนของวัฒนธรรมตะวันตก มีลักษณะเป็นผู้หญิงสมัยใหม่ตามวิถีแบบตะวันตกทั้งในด้านแนวคิด ค่านิยมและธรรมเนียมปฏิบัติ ส่วนการปะทะสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมญี่ปุ่นและวัฒนธรรมตะวันตกในวรรณกรรมเรื่องนี้แบ่งออกได้ทั้งหมด 4 ช่วง โดยเริ่มจากการสนใจในความแปลกใหม่ในช่วงเริ่มแรก การเรียนรู้ การขัดแย้งกัน และการอยู่ร่วมกันด้วยความประนีประนอมกันในช่วงสุดท้าย

คำสำคัญ : รักของคนเขลา,การปะทะสังสรรค์, วัฒนธรรมญี่ปุ่น, วัฒนธรรมตะวันตก, ยุคไทโซ

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยเรื่อง “ตัวละครในนวนิยายเรื่อง “รักของคนเขลา”: การปะทะสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมญี่ปุ่นและวัฒนธรรมตะวันตกในยุคโทโฮ” เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 450 112 การศึกษาเอกเทศ (Independent Study)

บทความวิจัยชิ้นนี้สามารถสำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับการกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปัทมา ฑีฆประเสริฐกุล อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษา ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง จนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอาจารย์อย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอขอบคุณครอบครัว เพื่อน ๆ และจิตแพทย์ทุกท่านที่ให้การรักษาที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ตลอดจนให้กำลังใจ ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ หากมีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดประการใด ข้าพเจ้าก็ขออภัยไว้ ณ ที่นี้

ณัฐริกา วิชชุกรจิรภัค

สารบัญ

บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
บทนำ	1
วัตถุประสงค์	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	3
นิยามศัพท์	3
วิธีดำเนินการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ผลการศึกษา	4
ลักษณะตัวละครในนวนิยายเรื่อง “รักของคนเขลา”	4
ลักษณะของตัวละคร คาวาอิ โจจิ	4
ลักษณะของตัวละคร นาโอมิ	8
การปะทะสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมญี่ปุ่นและวัฒนธรรมตะวันตกในยุคไทโซ ผ่านตัวละครในนวนิยายเรื่อง “รักของคนเขลา”	11
ลักษณะการปะทะสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมญี่ปุ่น และวัฒนธรรมตะวันตกในยุคไทโซ	11
ลักษณะการปะทะสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมญี่ปุ่น และวัฒนธรรมตะวันตกในยุคไทโซผ่านตัวละคร ในนวนิยายเรื่อง “รักของคนเขลา”	15
สรุปผลการศึกษา	19
บรรณานุกรม	20

บทนำ

ยุคโทโฮหรือรัชสมัยโทโฮ เป็นยุคสั้น ๆ ที่คั่นระหว่างยุคสำคัญ 2 ยุค คือ ยุคเมจิ ที่ประเทศญี่ปุ่น เปลี่ยนรูปแบบการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย และยุคโชวะ ยุครุ่งเรืองและยุคแห่งการรุกรานต่างชาติ ก่อนจะแพ้สงคราม ถึงแม้ในยุคโทโฮจะเกิดความวุ่นวายทั้งภายในและภายนอกประเทศญี่ปุ่น ทั้งปัญหาเศรษฐกิจและสังคม (pleng.utako, 2556) หรือสงคราม แต่ยุคโทโฮก็ถือเป็นยุคที่สืบทอดสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในยุคเมจิมาอย่างมาก เช่น รูปแบบการปกครอง โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ รวมถึงการรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาเพื่อปรับปรุงประเทศให้ทันสมัยและทัดเทียมชาติตะวันตก เมื่อเทียบกับยุคเมจิ แล้วยุคโทโฮถือเป็นยุคที่ประเทศญี่ปุ่นเปิดรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาในประเทศอย่างเต็มที่ ทั้งด้านวิถีชีวิต เช่น เครื่องแต่งกาย การรับประทานอาหาร ด้านสถาปัตยกรรม ทำให้ยุคนี้เป็นยุคที่มีเสน่ห์และรุ่มรวยทางวัฒนธรรมมาก อย่างไรก็ดี แม้จะเปิดรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาแต่ก็ยังรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้ ส่งผลให้วัฒนธรรมทั้งสองผสมผสานกันได้อย่างมีเสน่ห์เฉพาะตัว และกลายเป็นเอกลักษณ์ประจำยุคโทโฮ (ณัฐพงศ์ ไชยวานิชย์ผล, 2564)

“รักของคนเขลา” เป็นนวนิยายซึ่งเกิดขึ้นในยุคโทโฮ มีวิธีการเล่าเรื่องเหมือนการเขียนบันทึกเล่าความเป็นมาความสัมพันธ์ของสามีภรรยาคนหนึ่ง ซึ่งบันทึกโดย “คาวาอิ โจจิ” เป็นสามีหรือเจ้าของบันทึกเรื่องเล่านั้น โดยเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องราวเมื่อ 8 ปีก่อนที่ตัวคาวาอิ ช่างเทคนิคในบริษัทไฟฟ้าแห่งหนึ่งวัย 28 ปี ได้พบและหลงรักภรรยาคนปัจจุบันของเขาชื่อ “นาโอมิ” ซึ่งขณะนั้นเป็นสาวเสิร์ฟวัย 15 ปี เนื่องด้วยชื่อของนาโอมิเมื่อได้ยินก็คล้ายกับชื่อของหญิงสาวตะวันตกประกอบกับรูปร่างลักษณะภายนอกของนาโอมิที่น่าดึงดูดและชวนให้หลงใหลกว่าผู้หญิงคนอื่นที่เคยพบ คาวาอิที่โสดและไม่เคยคิดถึงเรื่องแต่งงานมาก่อนกลับสนใจและคลั่งไคล้รูปร่างหน้าตาของนาโอมิมากก็เริ่มเข้าไปทำความรู้จักกับเธอโดยหวังว่าจะได้เธอมาส่งเสียเลี้ยงดูและจะได้เป็นภรรยาของเขาในอนาคต เมื่อนาโอมิตกลงทั้งสองก็ได้ย้ายไปอยู่ที่ “บ้านฝรั่ง” บ้านเดี่ยวที่สร้างง่าย ๆ แบบตะวันตกด้วยกัน ซึ่งในระยะแรกความสัมพันธ์เป็นไปฉันทมิตรแต่เมื่อใช้ชีวิตร่วมกันไปได้ช่วงหนึ่งความสัมพันธ์ของทั้งสองก็เปลี่ยนเป็นสามีภรรยาโดยไม่ได้จัดพิธีแต่งงานแบบพิธีดั้งเดิม ทั้งสองใช้ชีวิตร่วมกันอย่างราบรื่นตามที่คาวาอิตั้งใจไว้ว่าจะไม่ให้นาโอมิต้องลำบาก เธอขออะไรก็จะเต็มใจให้ ขอเพียงให้นาโอมิเติบโตอย่างที่เขาวางแผนไว้ก็เพียงพอแล้ว ส่วนนาโอมิก็มีความสุขกับชีวิตที่เป็นอยู่ในตอนนี้แต่ถึงอย่างนั้นก็เกิดจุดแตกหักของความรักขึ้นเมื่อคาวาอิรู้ว่านาโอมิแอบคบกับผู้ชายคนอื่นนอกจากตัวเขาหลายคน ซึ่งชายเหล่านั้นก็เป็นเพื่อนของนาโอมิที่คาวาอิรู้จัก เขาทั้งโกรธทั้งเสียใจและผิดหวัง จึงไล่นาโอมิออกจากบ้าน แต่เมื่อนาโอมิไม่อยู่แล้ว ตัวเขากลับว่าวุ่นสับสน และโหยหาตัวนาโอมิ เผื่อว่านาโอมิจะกลับมา จนกระทั่งตัดสินใจหยุดงานเพื่อรอ นาโอมิอยู่ที่บ้าน ทั้งยังไปที่บ้านของครอบครัวนาโอมินาโอมิ ระหว่างนั้น คาวาอิก็ติดต่อไปหา “ฮามาตะ” เพื่อนของนาโอมิคนหนึ่งที่สารภาพว่าเขาแอบคบกับนาโอมิ โดยคาวาอิคิดว่าฮามาตะอาจจะทราบที่นาโอมิไปอยู่ที่ใดกับใคร เขาจะได้ไปตามเธอกลับมา และฮามาตะก็ติดต่อกลับมาพร้อมกับข้อมูลของนาโอมิ ฮามาตะ

กล่าวว่า มีคนพบเห็นนาโอมิไปกับผู้ชายมากหน้าหลายตาและไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง เธอไม่ใช่นาโอมิคนเดิมที่เรารู้จักอีกแล้ว จากที่ได้ทราบดังนั้น คาวากิก็ตัดใจจากนาโอมิทันที หลังจากนั้นคาวากิกลับไปทำงานเหมือนก่อน เขากลับไม่ได้รับความเชื่อใจจากหัวหน้าและเพื่อนร่วมงานก็นินทาเขาเรื่องนาโอมิ เขาคิดว่าจะลาออกแล้วกลับไปอยู่ที่ต่างจังหวัด แต่วันหนึ่งนาโอมิกลับมาบ้านเพื่อมาเอาของของเธอ แม้เขาจะคิดถึงเธอ ถึงอย่างนั้นคาวากิก็สั่งไม่ให้นาโอมิกลับมาที่นี่อีก แต่นาโอมิก็บอกเขาว่าของเยอะเช่นนี้มาเอาครั้งเดียวไม่หมด นาโอมิจึงมาที่บ้านอีกหลายครั้ง ความรู้สึกของคาวากิที่เคยจางกลับมาเข้มข้นอีกครั้ง ยามที่เขาเห็นนาโอมิ เขารู้สึกโหยหาเธออยู่ตลอดแม้ว่านาโอมิจะกลายเป็นผู้หญิงที่ผู้คนนินทาแต่เขาก็ยังต้องการเธอเช่นเดิม จนในที่สุดคาวากิและนาโอมิก็กลับมาอาศัยร่วมกันในฐานะ “เพื่อน” ในบ้านหลังเดิม ทั้งคู่ดำเนินความสัมพันธ์เช่นนี้ไปเหมือนที่เคยทำเมื่อนาโอมิมาอยู่กับเขาแรก ๆ และพวกเขาก็ตัดสินใจย้ายบ้าน คาวากิก็ลาออกจากงานและไปเปิดบริษัทกับเพื่อนสมัยเรียนของเขา แทนณ บ้านหลังใหม่คาวากิและนาโอมิใช้ชีวิตร่วมกันในฐานะเพื่อนตามที่ตกลงกันไว้ก่อนจะย้ายบ้าน คาวากิทำงานเพื่อนำเงินมาให้ นาโอมิใช้จ่าย นาโอมิก็ยังคงใช้จ่ายฟุ่มเฟือยดังเดิม ในตอนเย็นนาโอมิมักจะออกไปสังสรรค์กับเพื่อนชายของเธอบางครั้งก็เซ็กซี่มากินข้าวเย็นที่บ้านโดยที่คาวากิได้แต่มองสิ่งที่นาโอมิทำในแต่ละวัน คาวากิไม่สนใจแล้วว่าใครจะคิดอย่างไรกับนาโอมิ เพราะเขาหลงรักนาโอมิ เขายอมให้เธอทำตามใจ ยอมนาโอมิทุกอย่าง ยอมจะเป็นคนโง่ทั้งที่เขารู้ว่านาโอมิเป็นคนเจ้าชู้และเอาแต่ใจ และเป็นเช่นนั้นเรื่อยไปจนจบบันทึกชีวิตรักของคาวากิ

จากเรื่องย่อจะเห็นได้ว่าตัวละครในนวนิยายเรื่อง รักของคนเขลา มีลักษณะที่น่าสนใจและเชื่อมโยงให้เห็นการปะทะสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมญี่ปุ่นและวัฒนธรรมตะวันตกในยุคโทโฮที่มีตัวละครเอกเป็นสัญลักษณ์จากการเก็บข้อมูลเบื้องต้น พบว่า ตัวละคร คาวากิ โจจิ มีลักษณะพฤติกรรมและความคิดที่สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมญี่ปุ่น เช่น ความสมถะ เอาจริงเอาจังในการทำงาน การใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย และความคิดแบบปิตาธิปไตย ดังตัวอย่าง

“...เนื่องจากผมเป็นพนักงานตัวอย่าง...สมถะ เอาจริงเอาจัง สามัญธรรมดาจนเรียกได้ว่าไม่มีอะไรโดดเด่นเอาเสียเลย ตั้งหน้าตั้งตาทำงานงก ๆ ไม่ยินดียินร้ายต่อสิ่งใด...โดยรวมผมดูเป็นคนเช่นนั้น เพราะเมื่อพูดถึง ‘คาวากิ โจจิ’ แม้กระทั่งคนในบริษัทก็ยังตั้งฉายาว่า ‘คุณชาย’”

(หน้า 20)

และ นาโอมิ มีลักษณะพฤติกรรมและความคิดที่สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมตะวันตก เช่น ชอบความสะดวกสบาย เป็นคนที่มีความมั่นใจในตัวเอง ไม่สนใจชนบความคิดแบบเก่า ไม่อยู่ภายใต้แนวคิดปิตาธิปไตย ดังตัวอย่าง

“ฉันไม่เอาด้วยหรอก”

“คุณเคยบอกฉันไม่หรือว่าไม่ต้องมีลูก ขอให้คงความสาวสะพรั่งอ่อนเยาว์

เป็นสาวน้อยเช่นนี้ตลอดไป คุณเคยพูดไว้ไม่ใช่หรือ ไม่มีสิ่งใดน่ากลัวไปกว่า
การที่สามีภรรยา มีลูกด้วยกัน”

(หน้า 296-297)

ซึ่งลักษณะของทั้งสองตัวละครที่กล่าวไปนั้นเป็นสิ่งที่น่าสนใจและแสดงให้เห็นการปะทะสังสรรค์
ระหว่างวัฒนธรรมญี่ปุ่นและวัฒนธรรมตะวันตกในสมัยนั้นอย่างชัดเจนหลายประการ

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าตัวละครในเรื่องรักของคนเขลาเป็นสัญลักษณ์แสดงให้เห็นการวิพากษ์
วัฒนธรรมตะวันตกที่เข้ามากระทบกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมญี่ปุ่น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา “ตัวละครใน
นวนิยายเรื่อง “รักของคนเขลา” : การปะทะสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมญี่ปุ่นและวัฒนธรรมตะวันตกในยุค
ไทโซ” เพื่อศึกษาลักษณะตัวละครและศึกษาการปะทะสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมญี่ปุ่นและวัฒนธรรมตะวันตก
ในยุคไทโซผ่านตัวละคร ซึ่งเป็นลักษณะที่น่าสนใจจากนวนิยายเรื่องนี้

วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาลักษณะตัวละครในนวนิยายเรื่อง “รักของคนเขลา”

2.2 เพื่อศึกษาการปะทะสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมญี่ปุ่นและวัฒนธรรมตะวันตกในยุคไทโซ
ผ่านตัวละครในนวนิยายเรื่อง “รักของคนเขลา”

สมมติฐานการวิจัย

ตัวละครในนวนิยายเรื่อง “รักของคนเขลา” เป็นสัญลักษณ์แทนวัฒนธรรมญี่ปุ่นและวัฒนธรรมตะวันตก
ที่มาปะทะกันในยุคไทโซ ตัวละครเหล่านี้แสดงให้เห็นการปะทะกันของทั้ง 2 วัฒนธรรมมีลักษณะ
ประนีประนอมกัน กล่าวคือ ญี่ปุ่นรับวัฒนธรรมตะวันตกมาใช้พัฒนาประเทศและปรับตัวเพื่อให้ประเทศ
ทัดเทียมกับชาติตะวันตก

ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาลักษณะตัวละครและการปะทะสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมญี่ปุ่นและวัฒนธรรมตะวันตก
ในยุคไทโซผ่านตัวละคร จากนวนิยายเรื่องรักของคนเขลา แปลโดย พรพิรุณ กิจสมเจตน์ พิมพ์ครั้งที่ 1
เมื่อตุลาคมปี 2561 จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์เจลิท

นิยามศัพท์

ยุคเมจิ หมายถึง เป็นยุคสมัยหนึ่งของประเทศญี่ปุ่น ระหว่าง ค.ศ. 1868 - ค.ศ. 1912 เป็นช่วงเวลา
ที่ประเทศญี่ปุ่นปรับปรุงประเทศครั้งใหญ่ให้เจริญก้าวหน้าทันสมัยตามแบบชาติตะวันตก

ยุคไทโซ หมายถึง เป็นยุคสมัยหนึ่งของประเทศญี่ปุ่น ระหว่างค.ศ. 1912 - ค.ศ. 1926 หรือหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 เป็นยุคที่ประชาธิปไตยเริ่มเบ่งบานภายใต้กระแสของลัทธิจักรวรรดินิยม หรือชาตินิยม

โมเดิร์นบอย โมเดิร์นเกิร์ล (โมโตะ • โมกะ) หมายถึง คำเรียกหนุ่มสาวที่แต่งกายทันสมัย เอติเก็ท หมายถึง มารยาท ซึ่งทับศัพท์มาจากคำว่า etiquette ในภาษาอังกฤษ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมญี่ปุ่นและวัฒนธรรมตะวันตกในยุคไทโซ
2. รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมญี่ปุ่นและวัฒนธรรมตะวันตกในยุคไทโซ
3. วิเคราะห์ลักษณะตัวละครและการปะทะสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมญี่ปุ่นและวัฒนธรรมตะวันตกในยุคไทโซผ่านตัวละครในนวนิยายเรื่อง รักของคนเขลา
4. สรุปผลการศึกษาและเรียงเรียงผลการศึกษาในรูปแบบบทความวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เข้าใจลักษณะตัวละครในนวนิยายเรื่อง “รักของคนเขลา”
2. ทำให้เข้าใจการปะทะสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมญี่ปุ่นและวัฒนธรรมตะวันตกในยุคไทโซผ่านตัวละครในนวนิยายเรื่อง “รักของคนเขลา”

ผลการศึกษา

1. ลักษณะตัวละครในนวนิยายเรื่อง “รักของคนเขลา”

1.1 ลักษณะของตัวละคร คาวาอิ โจจิ

คาวาอิ โจจิเป็นชายอายุ 36 ปี ลูกชายคนโตของครอบครัวเกษตรกรรายใหญ่ของเมือง อุตสึโนะมียะ จังหวัดโทจิหงิ หลังจากจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้เข้ามาประกอบอาชีพเป็นช่างเทคนิค ในบริษัทไฟฟ้าที่ตั้งอยู่บริเวณโออิม่าจิ จังหวัดโตเกียว โดยมีอุปนิสัยดังนี้

1.1.1 เป็นคนสมถะ เรียบง่าย คือ ออกไปทำงานในวันจันทร์ถึงวันเสาร์และใช้เวลาพักผ่อนหลังเลิกงานหรือวันอาทิตย์ไปเที่ยวที่ต่าง ๆ ในบริเวณใกล้ที่พัก ดังตัวบทที่ว่า

“...ผมจะเดินทางจากหอพักในย่านชิบะงุจิไปทำงานยังบริษัทในโออิม่าจิทุกวัน ยกเว้นวันอาทิตย์”

(หน้า 19)

“ความบันเทิงของผมนั้นอย่างมากแค่ไปดูภาพยนตร์ในช่วงเย็นบ้าง
เดินเล่นในย่านกินซ่าบ้าง วันไหนครีมนอกครีมน้ำใจขึ้นมากก็ไปโรงละครเทโกกุ...”

(หน้า 20)

นอกจากนี้คาวาอิยังมีความคิดเกี่ยวกับการแต่งงานที่ต้องการให้เรียบง่าย มากกว่าการจัดพิธีตามธรรมเนียม เช่น การดูตัว การแลกสินสอด ดังตัวบทที่ว่า

“...เมื่อพูดถึงการ ‘แต่งงาน’ สังคมทั่วไปมักจะมองว่าเป็นเรื่องของพิธีการเคร่งครัด
อันดับแรกต้องมีการทาบทามหยั่งเชิงความรู้สึกของแต่ละฝ่าย จากนั้นเป็นการ ‘ดูตัว’ หากทั้งสองฝ่ายไม่มีอะไรขัดข้องก็ค่อยตั้งเก้าอี้แจกรจูงขอ แลกสินสอดทองหมั้น แล้วขนย้ายสมบัติของ
เจ้าสาวเข้าเรือนหอ ทำขึ้นบ้าง เจ็ดขึ้นบ้าง สิบสามขึ้นบ้าง ตามด้วยการเข้าหอ ไปดื่มน้ำผึ้ง
พระจันทร์ กลับไปเยี่ยมบ้านเกิด... มีแต่ขั้นตอนจุกจิกยุ่งยาก ซึ่งล้วนเป็นสิ่งที่ผมเกลียด และ
คิดมาตลอดว่าถ้าจะแต่งงานก็อยากทำพิธีแบบเรียบง่ายตามใจชอบ”

(หน้า 22)

1.1.2 เป็นคนเอาจริงเอาจังกับการทำงาน คาวาอิเป็นคนตั้งใจทำงาน สามารถแบ่งเวลาพักผ่อนออกจากเวลาทำงานได้ดี ซึ่งนิสัยเช่นนี้ทำให้คาวาอิเป็นที่นับถือของเพื่อนร่วมงาน ดังตัวบทที่ว่า

“...เนื่องจากผมเป็นพนักงานตัวอย่าง...สมณะ เอาจริงเอาจัง สามัญธรรมดาจนเรียกได้ว่าไม่มีอะไรโดดเด่นเอาเสียเลย ตั้งหน้าตั้งตาทำงานงก ๆ ไม่ยินดียินร้ายต่อสิ่งใด...โดยรวมผมดู
เป็นคนเช่นนั้น เพราะเมื่อพูดถึง ‘คาวาอิ โจจิ’ แม้กระทั่งคนในบริษัทก็ยังตั้งฉายาว่า ‘คุณชาย’”

(หน้า 20)

1.1.3 เป็นคนยึดมั่นในธรรมเนียมเดิม สามารถแบ่งออกเป็นหัวข้อย่อยได้ดังนี้

1.1.3.1 แนวคิดแบบปีศาจไปตย (ชายเป็นใหญ่) ซึ่งปรากฏให้เห็นในตัวบททั้งส่วนที่เป็นความเห็นของคาวาอิต่อเรื่องต่าง ๆ และบทสนทนาระหว่างคาวาอิกับนาโอมิ ที่คาวาอิมักใช้คำพูดในเชิงดูย่ำค่าผู้หญิง ดังตัวอย่าง

“...สารภาพตามตรงผมเบื่อหน่ายความเป็นอยู่ในหอพักที่อาศัยมานาน นึกอยากแต่มี
สี่ล้อสักคันให้ชีวิตอันจืดชืดได้มีไออุ่นบ้าง มีบ้านสักหลังโดยไม่สนว่าจะหลังเล็กแค่ไหน ตกแต่ง
ห้องบ้าง ปลูกดอกไม้บ้าง แขนวกรงนกน้อยไว้ตรงระเบียงบ้าง จ้างแม่บ้านสักคนไว้คอยทำครัว
หรือปิดกวาดเช็ดถูด้วยน่าจะดี นาโอมิมาเมื่อไหร่ก็ให้เธอเป็นทั้งแม่บ้านและเป็นเสมียนนกน้อย
เลยแล้วกัน”

(หน้า 21)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการวางแผนอนาคตของควาวิก่อนที่จะรับนาโอมิมาอาศัยร่วมกันซึ่งจะเห็นว่า ความคิดของควาวิกแฝงแนวคิดปีศาจปไต โดย ที่หลังแต่งงานแล้วฝ่ายสามีจะมีหน้าที่ออกหาเลี้ยงชีพและฝ่ายหญิงจะมีหน้าที่ดูแลความเป็นอยู่ของสามีและบุตร รวมถึงความสะอาดเรียบร้อยในบ้าน กล่าวคือ ควาวิกจะเป็นผู้ออกไปทำงานหาเลี้ยงชีพด้วยตนเอง และจะให้นาโอมิจะมีหน้าที่เป็นแม่บ้าน คอยดูแลความเป็นอยู่และความเรียบร้อยภายในบ้านเท่านั้น นอกจากนี้ การมองนาโอมิเป็นเพียง ‘ตุ๊กตา’ หรือ ‘ของประดับตกแต่ง’ ยังถือเป็นการลดทอนคุณค่าและความสามารถของผู้หญิงอีกด้วย ดังตัวอย่าง

“สำหรับผมแล้วนาโอมินอกจากจะเป็นภรรยาแล้วขณะเดียวกันเธอยังเป็นตุ๊กตา
หายาก เป็นของประดับที่ตกแต่งบ้าน...”

(หน้า 78-79)

“...แต่โดยสรุปคือในหัวผมคงมีความคิดสุดแสนธรรมดาซึ่งวาดไว้คร่าว ๆ ว่าเป็น
‘สุภาพสตรีผู้ทันสมัย จะไปไหนก็เชิดหน้าชูตาได้ไม่อายใคร’ กระจ่าง ‘การอบรมนาโอมิ ให้
เป็นยอดหญิง’ กับการ ‘ประคบประหงมเธอประหนึ่งเป็นตุ๊กตาหายาก’ สองประการนี้
จะดำเนินไปพร้อมกันได้หรือไม่ ?”

(หน้า 80)

“...หัวสมองแบบนี้จะทำอะไรต่อไปได้ การที่เด็กผู้ชายร่ำเรียนเรขาคณิตหรือพีชคณิต
ตอนมัธยมต้น เหตุผลหลักหาใช่เพื่อนำไปใช้จริงแต่อย่างเดียว ทว่าเป็นการฝึกทักษะมองให้
ละเอียดรอบคอบมิใช่หรือ เด็กผู้หญิงก็เช่นกัน จริงอยู่ว่าเมื่อก่อนอาจไม่จำเป็นต้องใช้สมอง
จำแนกแยกแยะสิ่งต่าง ๆ เพื่อนำมาวินิจฉัย แต่จากนี้ไปสุภาพสตรีทั้งหลายจะใช้ชีวิตแบบเดิม
ไม่ได้แล้ว ยิ่งถ้าต้องการเป็น ‘ยอดหญิง’ ที่เก่ง ‘ไม่แพ้ฝรั่งมังค่า’ หากไร้ความสามารถในการ
วิเคราะห์และสังเคราะห์ต่อไปย่อมลำบากแน่นอน”

(หน้า 86)

1.1.3.2 แนวคิดเรื่องระบบอาวุโส กล่าวคือ ผู้น้อยจะต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามผู้อาวุโส
อย่างเคร่งครัด ซึ่งปรากฏในบทสนทนาระหว่างควาวิกกับนาโอมิ ที่มีจะปรากฏลักษณะบีบบังคับให้นาโอมิ
ปฏิบัติตามที่ควาวิกต้องการ ดังตัวอย่างที่ควาวิกข่มขู่ให้นาโอมิกล่าวขอโทษที่เธอต่อต้านและประพฤติดน
ก้าวร้าวในขณะที่ควาวิกกำลังสอนภาษาอังกฤษให้เธอ

“เธอคิดจะต่อต้านฉันหรือ ไม่สนใจจะหาวิชาความรู้แล้วใช้ไหม แล้วที่เคยบอกว่าจะ ตั้งใจเรียน จะเป็นยอดหญิงนั้นล่ะ? คิดอะไรอยู่ถึงได้ฉีกสมุดแบบนี้ เอาละ ขอโทษฉันเดี๋ยวนี้ ถ้าไม่ขอโทษก็อย่าหาว่าฉันใจร้ายนะ ! ไสหัวออกจากบ้านไปวันนี้เลย !”

(หน้า 90)

1.1.3.3 ความคิดเกี่ยวกับเรื่องการมีคู่ทางเพศคนเดียว (Monogamy)

เป็นการมีคู่สมรสคนเดียว คาวาอียึดมั่นในความคิดการมีคู่สมรสคนเดียวอย่างยิ่ง โดยปรากฏในบทบรรยายความคิดและความรู้สึกโกรธแค้นของคาวาอิหลังพบว่านาโอมิมีความสัมพันธ์กับชายอื่นที่ล้วนเป็นเพื่อนของนาโอมิและคาวาอิรู้จัก ดังตัวบทที่ว่า

“...สำหรับผมแล้ว นาโอมิหาใช้สิ่งล้ำค่าหรือรูปเคารพอันน่าซาบซึ่งเฉกเช่นวันวาน บัดนี้เธอกลายเป็นโสเภณีคนหนึ่ง ไร้ความบริสุทธิ์สะอาดในฐานะคู่ใจ ไร้ซึ่งความรักในฐานะคู่ชีวิต ใช้แล้วของพรรคนี้ล้มหายตายไปพร้อมภาพฝันในอดีต ! ...”

(หน้า 294)

“ได้ยินฮามาตะพูดเช่นนั้น ผมนึกภาพตามว่านาโอมิในร่างชินเดอเรลล่าจะงดงามเพียงไหน พาให้ใจเต้นระส่ำโดยไม่รู้ตัว และในเสี้ยววินาทีถัดมา ผมได้แต่ตกตะลึงในความสะอิดสะเอียนอันท่วมท้น เป็นความรู้สึกอึดอัดยากที่จะอธิบาย ทั้งสมเพช ทั้งละอาย ทั้งแค้นใจ ผสมปนเป ถ้าแค่คุณะทานิยังพอทำเนา แต่เธอล้มผลไปหาชายชาวตะวันตกซึ่งไม่รู้หัวนอนปลายเท้า ปล่อยตัวขนาดนอนค้างอ้างแรม ซ้ำยังออกอ้อนขอให้หากระทั่งเสื้อผ้า ถึงอย่างไรผมก็ได้ชื่อว่าเป็นสามี ผู้หญิงที่เพ็งเล็งกับสามีเมื่อวานพึงกระทำเช่นนี้หรือ นาโอมิที่ผมอาศัยร่วมชายคามาหลายปีแท้จริงแล้วเป็นหญิงสกปรกล้ำอนเียงโสเภณีเช่นนี้หรือ...”

(หน้า 342-343)

1.1.4 เป็นคนประหม่าเมื่อพบหรือต้องพูดคุยกับชาวต่างชาติ การพบปะกับชาวต่างชาติของคนญี่ปุ่นเป็นความตื่นเต้น ซึ่งทำให้เกิดอาการประหม่าได้ ลักษณะเช่นนี้เป็นลักษณะที่สามารถพบในตัวละครที่เป็นชาวญี่ปุ่นอื่น ๆ รวมถึงนาโอมิที่มีความมั่นใจในทักษะภาษาอังกฤษของตน แต่เมื่อต้องพบกับชาวต่างชาติกลับมีท่าที่เป็นกังวล ดังตัวบทที่ว่า

“...อีกตั้งแต่เดิมผม...ไม่ลืมใช้แค่ตัวผม คนญี่ปุ่นไม่ว่าใครก็เป็นเหมือนกัน... คือเวลาอยู่ต่อหน้าฝรั่งจะเกิดอาการใจผ่อ ไม่กล้าออกความเห็นชัดเจน...”

(หน้า 85)

“...แต่เวลาอยู่ต่อหน้ามิชชีสเซล์มสกายา ฝ่ายนาโอมิจะทำตัวไม่ถูกอยู่บ้าง ครั้งอีกฝ่ายพูดสองสามคำแล้วยื่นมือมาให้พร้อมทั้งรอยยิ้มในดวงตาคมกล้า เธอก็หน้าแดงกำยื่นมือไปจับด้วยท่าทางจะงะงะไม่พูดไม่จา ส่วนผมนั้นยิ่งแล้วใหญ่ สารภาพตามตรง ผมไม่กล้าเงยหน้ามองโครงหน้าขาวเผือดราวกับรูปสลักของหล่อนด้วยซ้ำ ได้แต่ก้มหน้านั่งพลงค่อย ๆ บีบมือตอบ...”

(หน้า 125)

จากอุปนิสัยสมถะ เรียบง่าย เอาจริงเอาจังกับการทำงาน และการประหม่าเมื่อพบหรือต้องพูดคุยกับชาวต่างชาติของคาวาอิที่กล่าวไปข้างต้นนั้นแสดงให้เห็นอุปนิสัยที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวญี่ปุ่นได้อย่างชัดเจนในด้านการดำเนินชีวิต รวมไปถึงการยึดมั่นในแนวคิด-ธรรมเนียมปฏิบัติแบบปิตาธิปไตยและแนวคิดเรื่องระบบอาวุโสที่ผูกพันกับวัฒนธรรมญี่ปุ่นดั้งเดิมอย่างลึกซึ้งของคาวาอิ ส่งผลให้ตัวละคร คาวาอิ โจจิ เป็นสัญลักษณ์ของความเป็นวัฒนธรรมญี่ปุ่นดั้งเดิมที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องนี้

1.2 ลักษณะของตัวละคร นาโอมิ

นาโอมิ เป็นเด็กเสิร์ฟสาวประจำคาเฟ่โตมอนต์ที่ตั้งอยู่ในย่านอาซากุสะ จังหวัดโตเกียว โดยมีลักษณะภายนอกและอุปนิสัย ดังนี้

1.2.1 มีลักษณะภายนอกที่คล้ายคลึงกับชาวตะวันตก กล่าวคือ นาโอมิเป็นเด็กสาวที่มีเค้าโครงหน้าและรูปร่างคล้ายชาวตะวันตก รวมไปถึงชื่อ ‘นาโอมิ’ ที่เขียนด้วยอักษรโรมานิจเป็น ‘NAOMI’ ให้ความรู้สึกเหมือนชื่อของชาวตะวันตก ซึ่งลักษณะเหล่านี้ปรากฏในบทบรรยายของคาวาอิเมื่อได้พบกับนาโอมิครั้งแรกในคาเฟ่ที่เธอทำงานอยู่ ดังตัวบทที่ว่า

“เหตุใดผมซึ่งเป็นหนุ่มฉกรรจ์วันยังชีพแปดถึงได้หมายตาเด็กอย่างเธอนะหรือ
จริงอยู่ว่าตัวผมเองก็ตอบไม่ได้แน่ชัด อาจเพราะแรกเริ่มผมถูกใจชื่อของเด็กคนนั้นกระมัง
ปกติทุกคนเรียกเธอว่า ‘นาโอะจัง’ แต่มีหนหนึ่งผมได้ยื่นว่าชื่อจริงของเธอคือนาโอมิ
ชื่อ ‘นาโอมิ’ นี้เองกระตุ้นเร้าความสนใจใคร่รู้ของผมอย่างยิ่ง เริ่มจากที่ผมคิดว่าชื่อ ‘นาโอมิ’
ช่างไพเราะ เขียนเป็นภาษาฝรั่งว่า ‘NAOMI’ ก็ดูราวกับเป็นหญิงชาวตะวันตกจากนั้นผมค่อย ๆ
จับตาดูเธอ น่าฉงนว่าเมื่อชื่อเสียงเรียงนามทันสมัย คำหน้าก็พลอยกระเดียดไปมีกลิ่นนมกลิ่น
เนยด้วย...”

(หน้า 17)

นอกจากนี้ นาโอมิมักจะสวมเครื่องแต่งกายที่มีลวดลายหรือลักษณะทันสมัยอยู่เสมอ
ดังตัวอย่าง

“...นาโอมิสวมกิโมโนผ้าไหมเมเช็นกับกางเกงฮากามะผ้าแคชเมียร์สีกรมท่า สวมถุงเท้าดำกับรองเท้าบูตสั้นคู่เล็กน่ารัก ดูเป็นนักเรียนหญิงเต็มตัว...”

(หน้า 45)

“นาโอมิสวมรองเท้าหนังแก้วสันสูงประดับเพชรเทียมเดินเขย่งปลายเท้าส่งเสียงก๊อ๊กก๊อ๊ก พาให้สร้อยระย้ากับชุดสีฟ้าเนื้อบางเบาส่ายไหว...”

(หน้า 370)

จากลักษณะการแต่งกายของนาโอมิที่ปรากฏในตัวอย่างข้างต้น เช่น การสวมกิโมโนผ้าไหมเมเช็น รองเท้าบูต การสวมรองเท้าสันสูงและการสวมเสื้อผ้าแบบตะวันตก สำหรับในยุคไทโซ ผู้หญิงที่แต่งกายเช่นนี้ จะถือเป็น ผู้หญิงที่ทันสมัย หรือ โมเดิร์นเกิร์ล โดยเฉพาะการสวมกิโมโนผ้าไหมเมเช็นที่ลวดลายใหญ่สวยงาม และราคาย่อมเยานั้นยังเป็นที่นิยมในหมู่หญิงสาวยุคนี้อย่างแพร่หลายอีกด้วย

1.2.2 มีความมั่นใจในตัวเอง นาโอมิเป็นคนมีท่าทางมั่นใจในตัวเองซึ่งแตกต่างกับผู้หญิงญี่ปุ่นคนอื่น เห็นได้จาก ลักษณะการพูดจาที่ฉะฉาน รวมถึงท่าทางและการแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่ตนเองมีความรู้ นั่นนาโอมิก็จะแสดงออกด้วยความมั่นใจ เช่น การแนะนำเครื่องแต่งกายเพื่อให้คาวาอิสุมไปแดนซ์ฮอล ซึ่งนาโอมิมั่นใจว่าตนมีความรู้เรื่องมารยาทการไปแดนซ์ฮอลแบบชาวตะวันตกมากกว่าคาวาอิ ดังนั้นเครื่องแต่งกายที่ตนแนะนำแก่คาวาอินั้นถูกต้องตามมารยาทของชาวตะวันตกแน่นอน ดังตัวอย่าง

“...เพี้ยนจริงเชียว! คุณโจจินี่... งานราตรีสโมสรเขากำหนดให้สวมสูทกรมท่าหรือไม่ก็ทักซีโด แล้วเสื้อเชิ้ตต้องใส่คอปกทักซีโด ไม่ใช่คอปกธรรมดา จำเอาไว้นะ นี่เป็นเอตึกัด”

(หน้า 151)

1.2.3 ชอบความสะดวกสบาย ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่ายและรักอิสระ เห็นได้จาก การไม่ชอบทำความสะอาดบ้านหรือไม่เก็บเสื้อผ้าให้เข้าที่ มักสั่งอาหารหรือออกไปรับประทานอาหารมากกว่าการทำอาหารรับประทานในบ้าน รวมไปถึงการไม่อยู่ภายใต้กฎเกณฑ์หรือข้อปฏิบัติแบบญี่ปุ่นดั้งเดิมก็ล้วนมาจากความรักอิสระของนาโอมิ ดังตัวบทที่ว่า

“แน่นอนว่าช่วงแรกนาโอมิช่วยดูแลงานบ้านงานครัว แต่ก็ทำได้แค่ราวหนึ่งปีหรือครึ่งปี ด้วยเหตุนี้งานซักกรีดยังถือว่าไม่เท่าไร ที่เดือดร้อนที่สุดคือสภาพภายในบ้านซึ่งนับวันก็ยิ่งสกปรกรุงรัง นาโอมิถอดเสื้อผ้าตรงไหนก็ทิ้งไว้ตรงนั้น กินอะไรไม่เคยเก็บล้าง งานขามใส่อาหารที่กินเลอะเทอะ ถ้วยชา ถ้วยชุป เสื้อชั้นในเปื้อนคราบโคล ส่ายคางเอาก่อนสวมกิโมโน เดินไปคูเมื่อไรก็ยังกองเกลื่อนดังเดิม บนพื้นไม่ต้องพูดถึง ตามโต๊ะเก้าอี้มุ่นจับหนา ผ้าลายอย่างอินเดีย

ซึ่งอุตุล้าห์ซื้อมาเย็บเป็นม่านหน้าต่าง บัดนี้ดูมอซอไม่เหลือเค้าเดิม บรรยากาศบ้านน้อยในเทพนิยายซึ่งควรเป็น ‘รังนกน้อย’ อันสดใสเปลี่ยนไปจากหน้ามือเป็นหลังมือ แต่ก้าวเข้าห้องก็ได้กลิ่นฉุนก็ขึ้นจุมูก่อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานที่พรรคอย่างว่า เล่นเอาผมถึงกับพูดไม่ออก”

(หน้า 137)

นาโอมิมักซื้อเครื่องแต่งกายตัวใหม่อยู่เสมอ ถึงแม้จะตัดกิโมโนด้วยผ้าไหมเมเซ็นที่มีราคาถูกแต่การนำผ้ามาตัดเย็บทั้งด้านนอกและด้านในกิโมโนและการจ้างช่างตัดเย็บแทนการตัดเย็บด้วยตนเองก็ทำให้ค่าใช้จ่ายสูงขึ้นเช่นกัน รวมไปถึงการซื้อรองเท้าเกียะแบบต่าง ๆ จำนวนมากส่งผลให้คาวาอิไม่มีเงินเหลือเก็บสำหรับค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ของตน ดังตัวบทที่ว่า

“นาโอมิตัดกิโมโนอย่างน้อยเดือนละหนึ่งชุด ต่อให้ใช้ผ้าสลินหรือผ้าไหมเมเซ็น แต่เนื่องจากต้องซื้อมาเย็บทั้งชั้นนอกและชั้นใน หน้าซ้าเธอยังจ้างช่างเย็บโดยไม่เย็บเอง เงินราวห้าสิบบาทสิบเยนจึงหายวับ ถึงกระนั้นหากชุดที่ตัดมาเกิดไม่ถูกใจ นาโอมิก็จะยัดไว้ในตู้ไม่ยอมหยิบมาสวมใส่ หรือหากถูกใจก็ใส่ซ้า ๆ จนกว่าจะขาด ดังนั้นในตู้เสื้อผ้าของเธอจึงเต็มไปด้วยกิโมโนเก่าชอมซ่อ เรื่องเกียะนาโอมิก็สุรุษสุร่ายไม่แพ้กัน เธอมีทั้งรองเท้าแตะโซริ เกียะโคมะ เกียะอาซิดะ เกียะฮิโยริ เกียะเรียวกุริ เกียะสำหรับออกงาน เกียะสำหรับใส่เล่น... เหล่านี้มีตั้งแต่ราคาคู่ละเจ็ดแปดเยนจนถึงสองสามเยน แต่ความที่นาโอมิซื้อแทบทุกสัปดาห์ รวมกันแล้วจึงเป็นเงินไม่ใช่น้อย”

(หน้า 139)

1.2.4 ต่อต้านแนวคิดแบบดั้งเดิมของญี่ปุ่น จากอุปนิสัยที่ชอบความสะดวกสบายและรักอิสระของนาโอมิที่กล่าวไปข้างต้น นาโอมิจึงมีความคิดที่ขัดแย้งกับแนวคิดแบบดั้งเดิมของญี่ปุ่นที่ผู้หญิงจะต้องเป็นกุลสตรีที่เพียบพร้อมด้วยคุณลักษณะที่เหมาะสมต่อการเป็นภรรยาที่ดี เช่น ต้องประกอบอาหารได้ ต้องรักษาความสะอาดของตนและที่อยู่อาศัยอยู่เสมอ แต่นาโอมิกลับมีลักษณะที่ต่อต้านแนวคิดดั้งเดิมนี้อย่างชัดเจน เช่น การปฏิเสธการเป็น ‘ภรรยาในอุดมคติ’ ที่จะต้องเลี้ยงดูบุตรและดูแลความเรียบร้อยภายในบ้าน ขณะที่สามีออกไปทำงาน ดังตัวอย่างเหตุการณ์ที่นาโอมิปฏิเสธการมีบุตรเพื่อที่จะรักษาความสัมพันธ์ของเธอกับคาวาอิให้สามารถอยู่ด้วยกันแบบสามีภรรยาได้ดังเดิม

“ฉันไม่เอาด้วยหรอก”

“คุณเคยบอกฉันไม่หรือว่าไม่ต้องมีลูก ขอให้คงความสาวสะพรั่งอ่อนเยาว์ เป็นสาวน้อยเช่นนี้ตลอดไป คุณเคยพูดไว้ไม่ใช่หรือ ไม่มีสิ่งใดน่ากลัวไปกว่า

การที่สามีภรรยาไม่ถูกด้วยกัน”

(หน้า 296-297)

รวมไปถึงนาโอมิยังเห็นด้วยกับการที่ชายหญิงสามารถใกล้ชิดสนิทสนมกันได้โดยไม่ต้องเป็นสามีภรรยาเท่านั้น ในที่นี้หมายถึง การจับคู่เต้นรำลีลาศของชายหญิง ที่จะต้องใกล้ชิดและสัมผัสกัน ซึ่งในมุมมองคนญี่ปุ่นแต่เดิมนั้นมองว่าเป็นเรื่องไม่สมควร ซึ่งนาโอมิไม่เห็นด้วยกับความคิดข้างต้นอย่างสิ้นเชิงและมองว่าความคิดเช่นนี้เป็นสิ่งล้าหลัง ดังตัวอย่าง

“ตายจริง มารยาททรมานลึนดี! คนพวกนี้ช่างโง่งมจริงเชียว!” กล่าวคือ สังคมทั่วไปยังไม่เข้าใจความหมายของการเต้นลีลาศ แค่เห็นชายหญิงจับมือเต้นรำกัน ก็ทักท้วงเอาว่าต้องมี ความสัมพันธ์ไม่งาม แล้วล้อกันเป็นไปลามทุ่ง ไหนจะหนังสือพิมพ์ที่ต่อต้านความนิยมแบบสมัยใหม่ ก็เขียนบทความโจมตีอย่างไรเหตุผล ทำให้คนทั่วไปปักใจว่าการเต้นรำเป็นสิ่งไม่ควร”

(หน้า 225)

นอกจากนี้อุปนิสัยที่รักอิสระของนาโอมิยังส่งผลต่อความคิดเรื่องความสัมพันธ์ของคู่สมรสที่ต่อต้านความคิดเรื่องการมีคู่ทางเพศคนเดียว โดยเธอมองว่าการมีเพศสัมพันธ์กับชายหลายคนไม่ใช่เรื่องไม่ดี ดั่งเนื้อความตอนที่ควาอ้ออกตามหานาโอมิในช่วงท้ายแล้วได้ทราบข่าวจากฮามาตะ อดีตเพื่อนและซุ้รักของนาโอมิว่า นาโอมิไม่มีที่อยู่ถาวร เธอจะไปอาศัยที่บ้านของผู้ชายที่มีความสัมพันธ์ด้วย เมื่อจบความสัมพันธ์กับชายคนนั้นแล้ว นาโอมิก็จะไปอาศัยกับชายคนใหม่ ซึ่งเป็นเช่นนี้อยู่บ่อยครั้ง ดังที่ฮามาตะเล่า

“เธอไม่ได้อยู่เป็นหลักแหล่งหรอกครับ เทียวค่างอ้างแรมกับคนโน้นคนนี้ไปเรื่อย”

(หน้า 338)

จากลักษณะภายนอกที่คล้ายคลึงกับชาวตะวันตกและอุปนิสัยของนาโอมิที่มีความมั่นใจในตนเอง ชอบความสะดวกสบาย ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่ายและรักอิสระที่กล่าวไปข้างต้นนั้นแสดงให้เห็นถึงความเป็นตะวันตกได้อย่างชัดเจน รวมไปถึงการต่อต้านแนวคิดแบบดั้งเดิมของญี่ปุ่นที่มีลักษณะแตกต่างจากแนวคิดแบบตะวันตก โดยสิ้นเชิงของนาโอมิ ส่งผลให้นาโอมิจึงเป็นสัญลักษณ์วัฒนธรรมตะวันตกที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องนี้

2. การปะทะสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมญี่ปุ่นและวัฒนธรรมตะวันตกในยุคไทโซ ผ่านตัวละครในนวนิยายเรื่อง “รักของคนเขลา”

2.1 ลักษณะการปะทะสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมญี่ปุ่นและวัฒนธรรมตะวันตกในยุคไทโซ

2.1.1 ลักษณะวัฒนธรรมญี่ปุ่นก่อนการรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาในยุคไทโซ

ก่อนที่ประเทศญี่ปุ่นจะเข้าสู่ยุคโทโช ที่รับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาปรับใช้ในด้านต่าง ๆ อย่างเต็มที นั้น ในยุคสมัยก่อนหน้าอย่างยุคเมจิ ประเทศญี่ปุ่นมีขบวนการปฏิรูปประเทศครั้งสำคัญ คือ “การปฏิรูปเมจิ” ซึ่งถือเป็นการเริ่มต้นรับวัฒนธรรม แนวคิดและวิทยาการต่าง ๆ จากประเทศในทวีปยุโรปหรือสหรัฐอเมริกาเข้ามาใช้พัฒนาให้ประเทศมีความเจริญ ทันสมัยและเท่าทันกับชาติตะวันตก จึงเกิดศัพท์ที่ใช้แทนความหมายของคำว่า Civilization หรือ 文明開化 ขึ้นครั้งแรกเมื่อปีเมจิที่ 8 (ค.ศ.1875) (ウイキペディア, 2021)

Rekisho Senmon Site (2018) กล่าวว่า “文明開化” หรือ “ขบวนการกลายเป็นตะวันตก” หมายถึง ปรากฏการณ์ที่วัฒนธรรมตะวันตกหลั่งไหลและถูกนำเข้ามาใช้ในประเทศญี่ปุ่น ส่งผลให้ประเทศญี่ปุ่นเกิดการกลายเป็นตะวันตก (Westernization) และ เริ่มต้นกระบวนการทำให้ทันสมัย (Modernization) อย่างรวดเร็ว เนื่องจากในยุคเอโดะประเทศญี่ปุ่นติดต่อกับต่างประเทศไม่มากนัก ส่งผลให้ประเทศญี่ปุ่นถูกทอดทิ้งจากสังคมโลกและกลายเป็นประเทศด้อยพัฒนา ด้วยเหตุนี้รัฐบาลในขณะนั้นจึงต้องการพัฒนาให้ประเทศทันสมัยโดยเร็วผ่านการรับระบบ วิทยาการต่าง ๆ จากสหรัฐอเมริกาหรือกลุ่มประเทศในทวีปยุโรปเข้ามา เป็นต้น

สิ่งที่ได้จากขบวนการกลายเป็นตะวันตก (Westernization) เช่น เครื่องแต่งกายแบบตะวันตก โดยในปี 1872 มีการกำหนดรูปแบบชุดสำหรับพิธีการต่าง ๆ แก่กลุ่มข้าราชการชั้นสูงชาย ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากเครื่องแต่งกายของชาวยุโรปยุคจักรวรรดิ และในปี 1886 ชุดสำหรับพิธีการต่าง ๆ ของผู้หญิงจึงมีการกำหนดขึ้นตามมา หรืออาหารแบบตะวันตกที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมการรับประทานอาหารประเภทเนื้อสัตว์ต่าง ๆ ในกลุ่มชาวญี่ปุ่นขึ้น เป็นต้น นอกจากนี้ ในบริเวณเมืองยังมีการติดตั้งไฟทาง อาคารที่สร้างจากอิฐ รวมไปถึงการทดลองใช้รูปแบบหลักสูตรการศึกษา การไปรษณีย์ ระบบโทรคมนาคม การตั้งองค์กรของตำรวจและทหาร ซึ่งการทดลองใช้สิ่งต่าง ๆ ข้างต้นนั้นยังได้ส่งผลไปในแต่ละท้องถิ่นที่ละน้อยและยังคงมีอิทธิพลมาจนถึงปัจจุบัน

อิทธิพลจากขบวนการกลายเป็นตะวันตกที่ส่งผลแก่ประเทศญี่ปุ่นมากที่สุด คือ การรับแนวคิดเรื่อง “ความเท่าเทียม” เข้ามา ซึ่งอดีตจนถึงยุคเอโดะไม่เคยปรากฏแนวคิดนี้มาก่อน อย่างเช่นในยุคเอโดะยังคงปรากฏการแบ่งฐานะของประชาชนออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ นักรบ เกษตรกร ผู้ใช้แรงงาน และพ่อค้า โดยที่ระยะห่างของแต่ละชั้นถูกแบ่งออกอย่างชัดเจน แต่เมื่อเข้าสู่ยุคเมจิแล้ว การแบ่งประชาชนเป็น 4 กลุ่มไม่สามารถดำเนินต่อไป รัฐบาลเมจิจึงประกาศนโยบาย “ความเท่าเทียมกันของชนชั้นทั้ง 4” เพื่อแสดงให้เห็นว่านับแต่ไปการแบ่งฐานะแบบยุคเอโดะจะหมดไปและประชาชนทุกคนจะมีความเท่าเทียมกัน (歴史をわかりやすく解説ヒストリーランド, 2022)

จากการปฏิรูปประเทศครั้งสำคัญในยุคเมจิที่เป็นจุดเริ่มต้นของการรับแนวคิด-วัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาใช้พัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ เท่าที่จำเป็นเท่านั้น ส่งผลให้ลักษณะวัฒนธรรมญี่ปุ่นก่อนการรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาในยุคไทโซเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงขึ้น แต่การนำวัฒนธรรมตะวันตกมาผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรมญี่ปุ่นดั้งเดิมในช่วงนี้ยังไม่ปรากฏมากนัก

2.1.2 ลักษณะวัฒนธรรมญี่ปุ่นหลังการรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาในยุคไทโซ

ยุคไทโซ เป็นยุคที่มีเสน่ห์ มีเอกลักษณ์ เป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงและรุ่มรวยทางวัฒนธรรมมาก โดยปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของประชาชนและวัฒนธรรม คือ ขบวนการกลายเป็นตะวันตกในยุคเมจิ และเหตุการณ์แผ่นดินไหวครั้งใหญ่ในภูมิภาคคันโตในปี 1923 นอกจากนี้ยุคไทโซยังเป็นยุคแห่งการสร้างวัฒนธรรมเมืองใหญ่ (都市の文化) ที่ส่งผลให้สังคมประเทศญี่ปุ่นพัฒนาเข้าสู่สังคมอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว รวมถึงการปกครองแบบประชาธิปไตยหรือ “ประชาธิปไตยไทโซ (大正デモクラシー)” และการเคลื่อนไหวของขบวนการประชาธิปไตยล้วนประสบความสำเร็จด้วยเช่นกัน (ณัฐพงศ์ ไชยวานิชย์ผล, 2564)

การรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาใช้ในประเทศญี่ปุ่นในยุคไทโซ เป็นการรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาใช้อย่างเต็มที่มีมากขึ้นหากเทียบกับการรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาในยุคเมจิ อันเนื่องมาจาก 2 ปัจจัยที่กล่าวไว้ข้างต้น โดยเฉพาะขบวนการกลายเป็นตะวันตกที่ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมเดิมและวัฒนธรรมตะวันตก กล่าวคือ การพัฒนาให้ประเทศมีความทันสมัยนั้นต้องรับความรู้วิชาการและเทคโนโลยีทุกด้านจากตะวันตกทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อนำมาใช้ปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ในประเทศญี่ปุ่นให้เท่าทันโลก โดยการรับวัฒนธรรมตะวันตกในทางตรงผ่านการส่งบุตรหลานไปศึกษายังสหรัฐอเมริกาหรือกลุ่มประเทศในยุโรปเพื่อจะได้นำความรู้จากประเทศนั้น ๆ กลับมาส่งต่อและพัฒนาให้ประเทศมีความเจริญมากขึ้น

การเปิดรับชาวต่างชาติโดยเฉพาะจากชาติตะวันตกเข้ามาเป็นครู อาจารย์ เพื่อสอนความรู้แขนงต่าง ๆ ให้แก่ประชาชน ส่วนการรับวัฒนธรรมตะวันตกในทางอ้อมผ่านการสังเกต เรียนรู้และจดจำ เช่น รูปแบบการแต่งกายของชาวต่างชาติ การรับประทานอาหาร และมารยาทแบบชาวตะวันตก รวมไปถึงการรับวัฒนธรรมตะวันตกผ่านสื่อบันเทิงจำพวก เพลง ภาพยนตร์จากตะวันตก ซึ่งเป็นอีกเหตุผลที่ทำให้วัฒนธรรมตะวันตกแพร่หลายเป็นจำนวนมากและรวดเร็วในช่วงเวลานี้ (pleng.utako, 2566) จนเกิดเป็นคำศัพท์ที่ใช้เรียกลักษณะพิเศษของบรรยากาศและวัฒนธรรมในยุคนี้ว่า “大正ロマン” (Taisho Roman)

วิกิพีเดีย (2561) อธิบายลักษณะวัฒนธรรมญี่ปุ่นหลังการรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาในยุคไทโซ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นหลายด้าน ดังนี้

1. วัฒนธรรมด้านความบันเทิง เกิดเพลงยอดนิยมขึ้นมากมาย เช่น เพลง *カチューシャの唄* (song of katsusha) ของมัดสึอิ สึมาโกะ เพลงแจ๊สก็ถูกถ่ายทอดเข้าสู่ญี่ปุ่นในยุคนี้ การแสดงดั้งเดิมอย่าง รากุโกะ โน คาบุกิ ถูกแทนที่ด้วยสื่อบันเทิงใหม่ ๆ จากตะวันตกซึ่งเป็นที่นิยมมากขึ้นเรื่อย ๆ

2. วัฒนธรรมเมือง เกิดการพิมพ์ภาพพิมพ์แบบใหม่ซึ่งแพร่หลายมากขึ้นหลังเกิดแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ในเขตคันโตและต่อเนื่องไปถึงยุคโชวะ สืบเนื่องจากการรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาและแพร่หลายในประเทศ ญี่ปุ่นตั้งแต่สมัยเมจิส่งผลให้ศิลปะแบบโมเดิร์น วัฒนธรรม รูปแบบการใช้ชีวิตประจำวันของชาวญี่ปุ่นได้อิทธิพลจากตะวันตก เกิดระบบคมนาคมขนส่งขึ้น เช่น ถนน รถไฟ รถประจำทาง เป็นต้น จากเหตุการณ์แผ่นดินไหวครั้งใหญ่ในคันโต เมืองโตเกียวได้รับผลกระทบร้ายแรงจากเพลิงไหม้ที่เกิดจากแผ่นดินไหวครั้งนี้ด้วยทำให้เกิดการสร้างตึกแบบใหม่ที่มีลิฟต์ในตัวและกลายเป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของบริษัทต่าง ๆ เกิดอาชีพ *サラリーマン* (salary man) หรือพนักงานเงินเดือนจากผู้ที่จบการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ห้างสรรพสินค้า น้ำประปา ไฟฟ้า แก๊สและโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เกิดขึ้นในยุคนี้ด้วย

3. จุดเริ่มต้นของกีฬา ในปี 1920 ประเทศญี่ปุ่นได้เหรียญเงินแรกจากกีฬาเทนนิสในการแข่งขันโอลิมปิกที่ประเทศเบลเยียม เกิดการแข่งขันเบสบอลในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การสร้างสนามเบสบอลเมจิจินกูและจัดการแข่งขันเบสบอลของ 6 มหาวิทยาลัยในโตเกียวขึ้น ณ สนามเบสบอลนี้ด้วย

4. การพัฒนาของสื่อ เกิดหนังสือพิมพ์ขึ้นหลายสำนัก และมีการถ่ายทอดรายการวิทยุที่ถือเป็นสื่อประเภทใหม่ในยุคนี้

5. กำเนิดรถยนต์ มีการให้บริการรถแท็กซี่เพิ่มมากขึ้น และเริ่มมีการนำเข้ารถยนต์ส่วนตัวเข้ามาในประเทศญี่ปุ่น

6. วัฒนธรรมการรับประทานอาหาร อาหารตะวันตกเป็นที่นิยมมากขึ้นจนมีคำเรียกอาหารตะวันตกยอดนิยม 3 อย่างว่า “3 อาหารตะวันตกอันยิ่งใหญ่แห่งยุคไทโช” ซึ่งประกอบไปด้วย ข้าวแกงกะหรี่ ทงคัตสึ (หมูชุบเกล็ดขนมปังทอด) โคโรกเกะ (มันบดใส่เนื้อสับ) และมีคาเฟ่และภัตตาคารแบบตะวันตกเกิดขึ้นในเมืองอีกด้วย

7. แฟชั่น ในหมู่ผู้หญิงทรงผมสั้นแบ่ง 7:3 ส่วน ปิดโบหูเป็นที่นิยมมาก และจะสวมเสื้อผ้าแบบตะวันตก ส่วนผู้ชายมักจะใช้เจลแต่งทรงผม มีร้านเสริมสวยที่เป็นแบบตะวันตกมากขึ้น มีคำเรียกหนุ่มสาวที่แต่งกายทันสมัยว่า โมเดิร์นบอย โมเดิร์นเกิร์ล (โมโอะ • โมกะ)

8. การศึกษาวิจัยด้านเทคโนโลยี

9. วรรณกรรมแบบสัจนิยม ที่ได้รับความนิยมมากในยุคนี้

ทั้งนี้การรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาใช้นั้น ไม่ได้เป็นการรับมาเพื่อแทนวัฒนธรรมดั้งเดิม แต่เป็นการรับมาใช้บางส่วนเท่านั้น และยังคงรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้ผ่านการนำเข้วัฒนธรรมตะวันตกมาผสมผสานกับ

วัฒนธรรมดั้งเดิมจนเกิดเป็นวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะขึ้น การปะทะสังสรรค์ทางวัฒนธรรมญี่ปุ่นและวัฒนธรรมตะวันตกนี้แสดงออกมาในวรรณกรรมญี่ปุ่นเช่นกัน ดังจะกล่าวในในหัวข้อถัดไป

2.2 ลักษณะการปะทะสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมญี่ปุ่นและวัฒนธรรมตะวันตกในยุคโทโซผ่านตัวละครในนวนิยายเรื่อง “รักของคนเขลา”

เมื่อพิจารณาการปะทะสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมญี่ปุ่นและวัฒนธรรมตะวันตกในยุคโทโซผ่านตัวละครในเรื่องรักของคนเขลาแล้ว สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ช่วง ดังนี้

2.2.1 ช่วง “ความสนใจและเรียนรู้ซึ่งกันและกันของตัวละคร”

ในช่วงต้นของนวนิยายเรื่อง “รักของคนเขลา” ได้นำเสนอความสนใจในนาโอมิของคาวาอิอย่างชัดเจน ทั้งชื่อ รูปร่างหน้าตาของนาโอมิซึ่งส่งผลให้ในเวลาต่อมาคาวาอิตัดสินใจรับนาโอมิไปเลี้ยงดูและนาโอมิเต็มใจที่จะไปอาศัยกับคาวาอิด้วยเช่นกัน ดังตัวบทที่ว่า

“...ชื่อ ‘นาโอมิ’ นี้เองกระตุ้นเร้าความสนใจใคร่รู้ของผมอย่างยิ่ง เริ่มจากที่ผมคิดว่าชื่อ ‘นาโอมิ’ ช่างไพเราะ เขียนเป็นภาษาฝรั่งว่า ‘NAOMI’ ก็ดูราวกับเป็นหญิงชาวตะวันตกจากนั้นผมค่อย ๆ จับตาดูเธอ น่าฉงนว่าเมื่อชื่อเสียงเรียงนามทันสมัย คำหน้าก็พลอยกระเดียดไปมีกลิ่นนมกลิ่นเนยด้วย...”

(หน้า 17)

“...แน่นอนว่ามีหญิงงามกว่านาโอมิมากมายนัก แต่นาโอมิจะเติบโตเป็นสาวงามหรือไม่ นั้นเป็นเรื่องของวันข้างหน้า เด็กสาวแรกแย้มวัยแค่สิบห้าสิบหกอย่างเธอ อนาคตต่างหากที่ควรค่าแก่การเฝ้าชม และน่าเป็นห่วงในคราวเดียวกัน ดังนั้นที่แรกผมจึงวางแผนไว้แค่ว่าจะรับเธอมาเลี้ยงดู หากมองแล้วพอมีหวัง ผมจะให้การศึกษาเธออย่างดีเยี่ยม จนสามารถบดแต่งเป็นภรรยาได้อย่างไม่อายใคร...ผมคิดเพียงเท่านี้...”

(หน้า 21)

ซึ่งลักษณะการตัดสินใจเช่นนี้ของทั้งสองตัวละครที่เป็นสัญลักษณ์แทนวัฒนธรรมดั้งเดิมและวัฒนธรรมตะวันตกนั้น สามารถถอดสัญญาณได้ว่า คาวาอิ หรือ วัฒนธรรมดั้งเดิมให้ความสนใจและต้องการเรียนรู้ นาโอมิ หรือ วัฒนธรรมตะวันตกอย่างชัดเจน จึงส่งผลให้ลักษณะการปะทะสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมญี่ปุ่นและวัฒนธรรมตะวันตกในช่วงนี้เป็นไปอย่างนึ่ง สงบ ไร้ความรุนแรง

2.2.2 ช่วง “การปะทะของสองตัวละครในพื้นที่เดียวกัน”

ในช่วงที่สอง คาวาอิและนาโอมิได้ย้ายมาอาศัยอยู่ในบ้านหลังใหม่ ระหว่างที่อาศัยอยู่ร่วมกัน ทั้งสองตัวละครได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ดังตัวอย่าง

“ช่วงเวลาหลังจากนั้น เราสองคนตระเวนซื้อหาเครื่องเรือนที่เหมาะสมกับนิเวศสถาน แปลกตาหลังใหม่ วุ่นวายกับการจัดข้าวของบ้าง ประดับตกแต่งบ้าง แต่กระนั้นทุกวันผ่านไป ด้วยความสนุกสนาน ผมพยายามสังเกตนิสัยของนาโอมิ อย่างเวลาซื้อของสักชิ้นก็จะไม่ ตัดสินใจเองคนเดียว แต่จะเปิดโอกาสให้เธอออกความเห็นและตกลงตามความคิดของเธอเท่าที่ จะสามารถ...”

(หน้า 42)

นอกจากนี้การอาศัยร่วมกันยังส่งผลให้เห็นความแตกต่างของกันและกันด้วย ส่งผลให้เกิดความคิดในแง่ลบต่อกันและเกิดความไม่พอใจขึ้น ดังตัวอย่าง

“ตอนอยู่ในรถไฟผมจงใจเลือกนั่งฝั่งตรงข้ามเพื่อพิจารณา นาโอมิผู้อยู่ตรงหน้า อย่างละเอียดอีกครั้ง หญิงคนนี้มีดีตรงไหนให้เราหลงใหลเพียงนี้หนอ จมูกนั้น? ดวงตาคู่นั้น? เมื่อดวงนัยน์ตูละเอ้อย่าง ช่างน่าประหลาดกว่าใบหน้าซึ่งตลอดมาไม่มีเส้นที่ดึงดูดผมอย่างล้นเหลือ คิโนะก็กลับชวนให้รู้สึกเบื่อหน่ายไร้สาระ ขณะนั้นเองภาพนาโอมิเมื่อแรกเจอ ตอนเธอยังเป็นสาว เสิร์ฟของคาเฟ่โตมอนด์ผุดขึ้นเลือนรางจากกันบึงความทรงจำ เมื่อเทียบกันแล้วผมว่านาโอมิในอดีตพิเศษกว่าทุกวันนี้เป็นไหน ๆ นาโอมิคนนั้นบริสุทธิ์ไร้เดียงสา ซื่อาย บางครั้งดูหงอยเหงา เศร้าซึม ต่างกับผู้หญิงหยาบกระด้างและอวดดีคนี่ราวฟ้ากับเหว ...”

(หน้า 189)

ในช่วง “การปะทะของสองตัวละครในพื้นที่เดียวกัน” นี้ ยังสามารถถอดสัญญาณได้อีกว่า ใน “บ้าน” หรือ ประเทศญี่ปุ่น ที่วัฒนธรรมตะวันตกหลังไหลเข้ามาอย่างรวดเร็วส่งผลให้เกิดการปะทะกับวัฒนธรรมดั้งเดิมที่มีลักษณะและแนวคิดต่างกันโดยสิ้นเชิง จึงเกิดการต่อต้านวัฒนธรรมตะวันตกขึ้น ส่งผลให้ลักษณะการปะทะสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมญี่ปุ่นและวัฒนธรรมตะวันตกในช่วงนี้เป็นรูปแบบต่อต้านและขัดแย้งกัน

2.2.3 ช่วง “ความแตกแยกของสองตัวละคร”

หลังคาวาอิรับรู้เรื่องทีนาโอมิมีความสัมพันธ์เชิงชู้สาวกับเพื่อนชายแล้ว ถึงแม้คาวาอิที่ยึดมั่นในความสัมพันธ์แบบการมีคู่ทางเพศคนเดียวจึงไม่สามารถยอมรับได้ แต่คาวาอียังคงเชื่อใจและให้โอกาสนาโอมิปรับปรุงพฤติกรรมของตนใหม่อีกครั้ง ทำให้ความสัมพันธ์ของทั้งสองยังสามารถดำเนินต่อไปได้

อย่างไรก็ตามควาวายังมีความรู้สึกกระแวง กลัวว่านาโอมิจะกลับไปสร้างความสัมพันธ์กับคุมะทานิ 1 ในชายชู้ของเธออีก ดังตัวอย่างบทสนทนาของควาวิและนาโอมิ

“ดูท่าทีของเธอฉันก็พอรู้ หมู่นี้แม้เราไม่ได้ทะเลาะเบาะแว้ง แต่ในใจคอยตั้งท่าห้าห้ากันตลอด แบบนี้ก็จะยังเรียกว่าเป็นสามีภรรยากันได้อีกหรือ”

“ฉันไม่ห้าห้าหรืออะไรทั้งสิ้น มีแต่คุณต่างหาก”

“เรื่องนั้นฉันคิดว่าเราไม่แพ้กันหรอก ท่าทีของเธอไม่ชวนให้ไว้วางใจ ฉันจึงอดกระแวงไม่ได้...”

(หน้า 292)

ถึงกระนั้นควาวิได้ทราบภายหลังอีกว่า นาโอมิลักลอบพบกับคุมะทานิอีกครั้ง ควาวิรู้สึกโกรธแค้นที่ตนถูกหลอก ทำให้ในครั้งนี้นาโอมิตัดสินใจตัดความสัมพันธ์กับนาโอมิและไล่นาโอมิออกจากบ้าน ดังตัวอย่างบทที่ว่า

“ไสหัวไป!”

ผมตะโกนซ้ำ ในตอนนั้นเองตัวผมถูกปลุกปั่นด้วยความแค้น ความกลัว และความงามอันไม่อาจพรรณนา กระซอกไหล่นาโอมิผลักไปทางประตูอย่างเอาเป็นเอาตาย

“ไสหัวไป! ออกไป! บอกให้ออกไป”

(หน้า 306)

ซึ่งการที่สองตัวละครเกิดการปะทะกันในเรื่องแนวคิดอย่างชัดเจนและรุนแรงเช่นนี้ ส่งผลให้ลักษณะการปะทะสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมญี่ปุ่นและวัฒนธรรมตะวันตกในช่วงนี้เป็นไปอย่างรุนแรงมากขึ้น

2.3.4 ช่วง “ความประนีประนอมและความจำยอมของตัวละคร”

ในช่วงสุดท้ายของนวนิยาย ควาวิที่ไล่นาโอมิกลับออกตามหานาโอมิในทุกที่ที่คิดว่านาโอมิจะไปได้ แม้ควาวิจะมีอุปนิสัยที่จริงจังกับการทำงาน แต่ควาวิหยุดงานและให้ความสำคัญกับการตามหานาโอมิให้กลับมาอยู่กันในฐานะภรรยาดังเดิม ดังตัวอย่างเหตุการณ์หลังจากควาวิไปที่บ้านเกิดของนาโอมิเพื่อถามหานาโอมิกับครอบครัวของเธอ แต่เขาได้ทราบว่านาโอมิไม่ได้กลับมาที่บ้านและคนในครอบครัวไม่มีใครพบเจอนาโอมิเช่นกัน

“ผมจิบชาราคาถูกรสเผื่อนที่อีกฝ่ายยกมาให้ นั่งจมจ่อมจนปัญญาครู่หนึ่งบนพื้นตรงโถงหน้าประตู ขนาดได้ยินว่าน้องสาวหนีออกจากบ้าน พี่สาวพี่ชายยังไม่มีอาการกังวลแม้แต่

น้อย เช่นนี้แล้วต่อให้ผมอุทธรณ์ด้วยน้ำใสใจจริงเพียงใดก็คงไร้ประโยชน์ จากนั้นผมกำชับหนักแน่นว่าหากนาโอมิแฉมาให้รีบแจ้งผม อย่าประวิงเวลาเป็นอันขาด ช่วงกลางวันให้โทรเข้าบริษัท อย่างไรก็ตามช่วงนี้ผมหยุดงานเป็นว่าเล่น ดังนั้นถ้าไม่อยู่บริษัทก็ให้รีบส่งโทรเลขไปบ้านในโอโมริ แล้วผมจะรีบมารับเธอทันที หลังจากพร่ำพูดขอร้องอยู่เป็นนาน กระนั้นผมวาดคิดว่าคนเหล่านี้แหละพวกนี้ไม่น่าพึ่งพาได้ จึงบอกหมายเลขโทรศัพท์ของบริษัทไว้กันพลาด อีกทั้งดูท่าว่าพวกเขาคงไม่ทราบที่อยู่โอโมริเป็นแน่ คิดแล้วผมจึงเขียนให้อย่างละเอียดยิบ ก่อนจะผละมาในที่สุด”

(หน้า 323-324)

และเมื่อพบกับนาโอมิแล้ว คาวาอิร้องขอให้นาโอมิกลับมาอยู่กับตนเช่นเดิม ไม่เช่นนั้นคาวาอิจะยอมให้นาโอมิฆ่าตนเสีย ดังตัวอย่างคาวาอิพูดกับนาโอมิในเหตุการณ์หลังทั้งสองได้พบกันตอนที่นาโอมิกลับมาเก็บของใช้ส่วนตัวบ่อยครั้งและได้ค้างคืนในบ้านที่เคียวอาศัยร่วมกันในช่วงที่สองของการปะทะกัน

“นาโอมิ! นาโอมิ! เลิกแก่งกันเล่นเสียที! นะ! ฉันทอมทำตามเธอทุกอย่าง!”

“นี่ ทำไม่ถึงเอาแต่เจียบ! พุดอะไรสักอย่างสิ! ไม่อย่างนั้นก็ฆ่าฉันทให้ตายคามือเสียเถอะ!”

“บ้าไปแล้วยังไง”

“นั่นให้ฉันทเป็นมาก็ได้ ชีหลังฉันทเหมือนเมื่อก่อนสิ ถ้าเธอยืนกรานปฏิเสธ ฉันทขอแค่นี้ก็ได้!”

(หน้า 407)

นาโอมิจึงยื่นขอเสนอ คือ คาวาอิจะต้องไม่ก้าวก่ายสิ่งทีนาโอมิทำและจะตามใจทุกอย่าง ซึ่งคาวาอิตอบตกลงทุกข้อเสนอ ทำให้ทั้งสองได้กลับมาใช้ชีวิตร่วมกันอีกครั้ง ดังตัวบทที่ว่า

“ต้องการแบบนี้ใช่ไหม”

“ใช่แล้วแบบนี้แหละ”

“จากนี้ไปจะทำตามคำสั่งฉันททุกอย่างใช่ไหม”

“ใช่ ทุกอย่าง”

“จะให้ฉันทใช้เงินได้เท่าที่ความต้องการใช่ไหม”

“ได้เลย”

“จะยอมให้ฉันททำตามใจชอบใช่ไหม ไม่เข้ามายุงยามใช่ไหม”

“ใช่”

“จะเลิกเรียกชื่อฉันว่า ‘นาโอมิ’ เฉย ๆ แต่จะเรียกว่า ‘คุณนาโอมิ’ ใช่มั้ย”

“เรียก”

(หน้า 408)

“ฉันอย่าลืมที่พูดไว้เมื่อกี้แล้วกันว่าจะยอมตามใจฉันทุกอย่าง...ต่อให้เป็นสามีภรรยา
ก็ห้ามทะเลาะกันจนฉันอึดอัดเสีย ไม่งั้นฉันหนีไปอีกแน่”

(หน้า 409)

การกระทำของทั้งสองตัวละครนั้นแสดงให้เห็นถึง การจำยอมกับเงื่อนไขบางอย่างเพื่อให้การอยู่
ร่วมกันเป็นไปได้ด้วยดี ซึ่งสามารถถอดสัญญาณได้ว่า วัฒนธรรมดั้งเดิมได้ยินยอมให้วัฒนธรรมตะวันตกเข้ามามี
บทบาทในชีวิตประจำวันของชาวญี่ปุ่นโดยมีเงื่อนไข คือ วัฒนธรรมดั้งเดิมต้องยอมอยู่ภายใต้วัฒนธรรม
ตะวันตกเพื่อให้ความขัดแย้งจากการต่อต้านลดลง ส่งผลให้ลักษณะการปะทะสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมญี่ปุ่น
และวัฒนธรรมตะวันตกในช่วงนี้เป็นไปอย่างประนีประนอมกัน

สรุปผลการศึกษา

นวนิยายเรื่อง รักของคนเขลา เป็นวรรณกรรมที่แสดงให้เห็นสภาพสังคมและวัฒนธรรมในยุคไทโซที่
เกิดการปะทะระหว่างวัฒนธรรมญี่ปุ่นดั้งเดิมและวัฒนธรรมตะวันตก โดยใช้ตัวละครหลักทั้งคาวาอิ โจจิและนา
โอมิเป็นสัญญาณให้ผู้อ่านเห็นภาพการปะทะสังสรรค์ของทั้งสองวัฒนธรรม คาวาอิ เป็นตัวแทนของวัฒนธรรม
ญี่ปุ่นดั้งเดิมที่ยึดติดค่านิยมและธรรมเนียมปฏิบัติแบบญี่ปุ่นอันแสดงให้เห็นถึงสังคมแบบผู้ชายเป็นใหญ่ ในขณะที่
ที่นาโอมิ ตัวละครหญิงที่ลุกขึ้นมาเป็นผู้หญิงสมัยใหม่ตามวิถีแบบตะวันตก การปะทะสังสรรค์ระหว่าง
วัฒนธรรมญี่ปุ่นและวัฒนธรรมตะวันตกในวรรณกรรมเรื่องนี้ทั้งหมด 4 ช่วง ทำให้เห็นการปะทะสังสรรค์ที่ไม่
หยุดนิ่งและเป็นธรรมชาติ ทั้งการสนใจในความแปลกใหม่ในช่วงเริ่มแรก การเรียนรู้ การขัดแย้งกัน และการอยู่
ร่วมกันด้วยความประนีประนอมกัน

บรรณานุกรม

หนังสือ

- พรพิรุณ กิตสมเจตน์. (2561). **รักของคนเขลา**. กรุงเทพฯ: เจริญ.
- พวงนิล คำปิงส์, ผู้แปล. (2557). **ญี่ปุ่น**. กรุงเทพฯ: หน้าต่างสู่โลกกว้าง.

บทความวารสาร

- “กิโมโนอันงดงามในสมัยไทโช - โหวะที่สะท้อนให้เห็นถึง “แพชั่น””. (2552). **Creative & Idea Kaizen**. 34, 3: 38-44.

เว็บไซต์

- ณัฐพงศ์ ไชยวานิชย์ผล. (2564). **แม้จะสิ้นแต่ตราตรึงในใจ : ‘ไทโช’ ยุคสมัยแห่งความเปลี่ยนแปลงและความรุ่งรวยทางวัฒนธรรม**. เข้าถึงเมื่อ 18 สิงหาคม. เข้าถึงได้จาก <https://thematter.co/thinkers/taisho/137315>
- รัตนาติศร. (2558). **บทที่ 34 - ระบบอาวสุ (ที่เข้มข้น) ในสังคมญี่ปุ่น**. เข้าถึงเมื่อ 24 กุมภาพันธ์. เข้าถึงได้จาก <https://www.facebook.com/JapanNutshell/posts/556454904508721/>
- วิกิพีเดีย. (2565). **การมีคู่สมรสคนเดียว**. เข้าถึงเมื่อ 24 กุมภาพันธ์. เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/การมีคู่สมรสคนเดียว>
- วิกิพีเดีย. (2564). **ยุคไทโช**. เข้าถึงเมื่อ 10 ตุลาคม. เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/ยุคไทโช>
- วิกิพีเดีย. (2564). **ยุคเมจิ**. เข้าถึงเมื่อ 10 ตุลาคม. เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/ยุคเมจิ>
- google translate. (2021). **etiquette**. เข้าถึงเมื่อ 10 ตุลาคม. เข้าถึงได้จาก <https://translate.google.com/?sl=auto&tl=th&text=etiquette&op=translate&hl=th>
- JTDic. (2021). **エチケット**. เข้าถึงเมื่อ 10 ตุลาคม. เข้าถึงได้จาก <https://www.jtdic.com/2008/japanese.aspx>
- pleng utako. (2013). **วัฒนธรรมความเป็นอยู่ในสมัยไทโชถึงโหวะ(ช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2): สภาสังคม**. เข้าถึงเมื่อ 18 สิงหาคม. เข้าถึงได้จาก <http://plengchayaporn.blog.fc2.com/blog-entry-7.html>

ウィキペディア. (2021). **大正ロマン**. เข้าถึงเมื่อ 26 กันยายน. เข้าถึงได้จาก
[https://ja.wikipedia.org/wiki/ 大正ロマン](https://ja.wikipedia.org/wiki/大正ロマン)

ウィキペディア. (2021). **文明開化**. เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม. เข้าถึงได้จาก
[https://ja.wikipedia.org/wiki/ 文明開化](https://ja.wikipedia.org/wiki/文明開化)

意味解説ノート. (2019). 「**大正ロマン**」とは？意味を解説します！.
เข้าถึงเมื่อ 13 กุมภาพันธ์. เข้าถึงได้จาก <https://meaning.jp/posts/3361>

歴史専門サイト「レキシル」. (2018). 「**文明開化**」の意味と、いつ
から始まったかを世界一わかりやすく解説. เข้าถึงเมื่อ 14 มกราคม.
เข้าถึงได้จาก <https://rekishiru.site/archives/4461>

歴史をわかりやすく解説ヒストリーランド. (2022). **文明開化**をわ
かりやすく解説。入ってきたものやその影響も！. เข้าถึงเมื่อ 14
มกราคม. เข้าถึงได้จาก <https://meaning.jp/posts/3361>